

Bir Köpekte Generalize Metastatik Meme Adenokarsinomu

Figen DİKER*

Selda ÖZBİLGİN**

Erdoğan ERTÜRK***

ÖZET

Bu çalışmada, 12 yaşında dişi bir köpekte akciğer, karaciğer, dalak, böbrek, kalp ve ovaryumda metastazi görülen, meme papiller kistik adenokarsinom olgusu histopatolojik olarak incelendi.

SUMMARY

A Generalized Metastatic Mammary Adenocarcinoma in a Dog

In this study, a papillary cystic adenocarcinoma metastasis to lung, liver, spleen, kidney, heart, ovarium in a 12-year-old female dog was histopathologically described.

GİRİŞ

Dişi köpeklerde genital sistem tümörleri diğer organlardaki tümörlere oranla daha sık görülmekte olup en çok memelerde rastlanmaktadır^{1,2,3,4,5,6}. Pamukçu ve Ertürk⁶, Ankara yöresinde 106 köpekte görülen tümör olaylarından 35'ine memede rastladıklarını bildirmişlerdir.

* Dr.; Tarım Orman ve Köyşleri Bakanlığı, İl Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü, Bursa-Türkiye.

** Dr.; U.Ü. Vet. Fak., Patoloji Anabilim Dalı, Bursa-Türkiye.

*** Prof. Dr.; U.Ü. Vet. Fak., Patoloji Anabilim Dalı, Bursa-Türkiye.

Kökuslu ve Akkayan³, meme tümörlerinin görüldüğü yaşı 6-18, Türkaslan ve ark.⁴, 3-14 olarak tesbit etmişlerdir. Kalın ve ark.², ise iyi huylu tümörlerin görülme yaşını ortalama 8.3, kötü huylu tümörlerin görülme yaşını ise 9.4 olarak rapor etmişlerdir.

Meme tümörleri daha çok abdominal ve inguinal meme loplalarında, az olarak pektoral, bazen de tüm meme kompleksinde yerleşir^{2,3}. Kalın ve ark.², incelediği 212 meme biyopsisinin % 64'ünün inguinal memelerden alındığını bildirmiştir.

Meme tümörlerinin sebepleri arasında hormonal faktörlerin özellikle östrojenlerin rolü bilinmektedir. Bu hormonların sürekli olarak fizyolojik dozun oldukça üzerinde verilmesi halinde birçok hayvan türünde meme kanserleri gelişmiş ve metastazları da şekillenmiştir⁷. Meme tümörleri östrojenlerden başka hormonlara karşı da duyarlıdır^{8,9,10}. Bununla beraber östrus siklusundaki düzensizlikler, yalancı gebelik, ovaryum kistleri ve tümörleri, endometrial hiperplazi ve pyometra gibi faktörlerin köpekleri meme tümörlerinin oluşumuna predispoze kıldığı bildirilmektedir^{1,2,4}.

Maligen meme tümörlerinin özellikle regional lenf düğümlerine ve akciğerlere metastaz yaptığı, seyrek olarak da karaciğer, böbrek, dalak, kalp, pankreas, adren ve beyinde metastazlara yol açtığı bilinmektedir¹. Kökuslu ve Akkayan³, yaptıkları araştırmada duktal karsinomun lenf düğümleri ile idrar kesesine, komedokarsinomun akciğerlere, Türkaslan ve ark.⁴, ise inceledikleri olaylardan sadece bir köpekte karışık yapılı meme kanserinin akciğerlere metastaz yaptığını rapor etmişlerdir.

Papiller kistik adenokarsinom olarak tanımladığımız olguda akciğer, karaciğer, kalp, dalak, böbrek ve ovaryumlar ile abdominal ve subiliak lenf düğümlerine metastazlar şekillendiği görüldü. Yurdumuzda yapılan kedi ve köpek tümörlerine ilgili yayınlarda bu gibi çok metastazlı olaylara rastlanmadığı için yayınlanmasının faydalı olacağı düşünülmüştür.

MATERYAL VE METOD

U.Ü. Veteriner Fakültesi Doğum ve Reprodüksiyon Kliniğine meme tümörü şikayeti ile getirilen 12 yaşında, yerli çoban ırkı, dişi köpeğin abdominal meme lobundan örnekler alındı. İki ay sonra köpek genel durum bozukluğu göstererek öldü ve otopsi yapıldı. Alınan materyallerin tümü patoloji laboratuvarında histopatolojik yoklamadan geçirildi¹¹.

BULGULAR

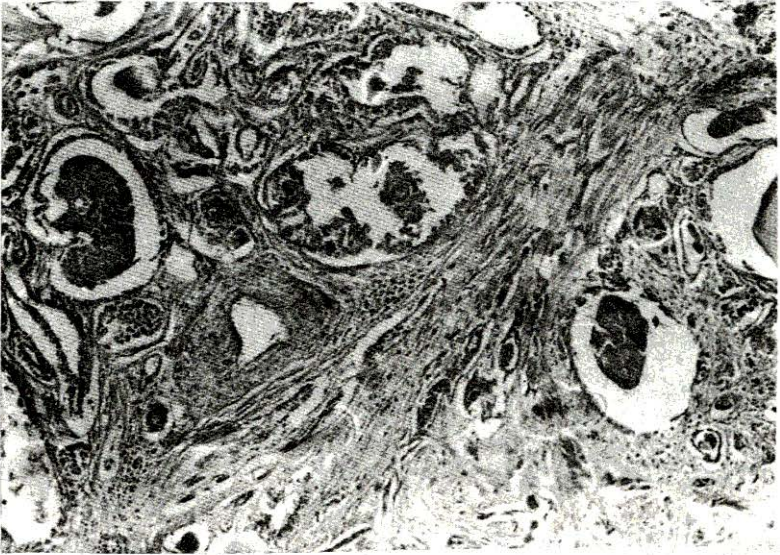
Abdominal memeden alınan tümör materyali 4x5x7 cm boyutlarında idi.

Kesit yüzünde kanamalar, fındıktan ceviz büyüklüğüne kadar değişen içleri müköz yapışkan bir sıvı ile dolu kavite ve nekrozlar mevcuttu.

Köpeğe yapılan otopside akciğerlerde diyaframatik ve apikal lopların üst yüzlerinde fındıktan ceviz büyüklüğüne ulaşan çok sayıda, keskin sınırlı, boz-beyaz renkli nodüler tümör odakları görüldü. Kalpteki lezyonlar ise mercimek iriliğinde dağılmıştı. Benzer şekilde karaciğer, böbrek, dalak ve ovaryumda da çok sayıda sınırlı ve boz-beyaz renkli tümör odaklarının bu organların hem perifer hem de parankim kısmından yerleştiği gözlemlendi.

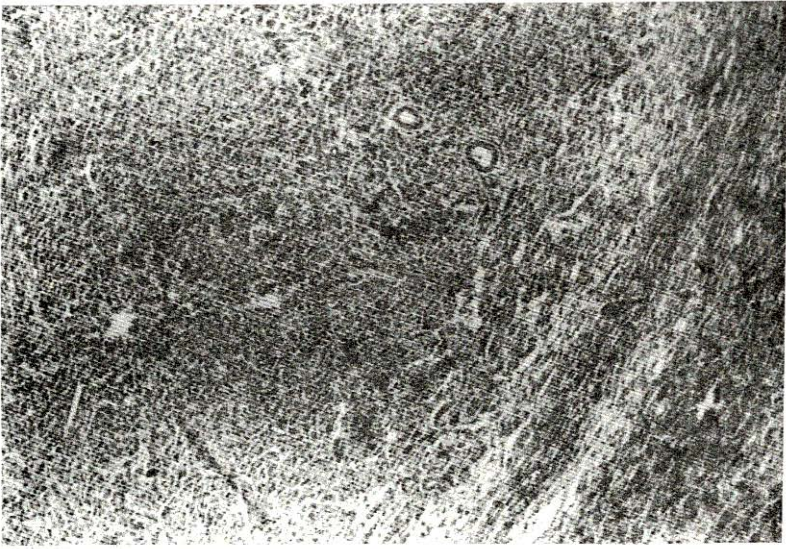
Memeden alınan parçaların mikroskopik muayenesinde atipik bir hal alıp sınırsız üreyen epitel hücrelerinin papiller kistik genişlemeler oluşturduğu görüldü (Resim: 1). Pleomorfik tümör hücrelerinde çok sayıda mitoz, anizositoz, hiperkromazi gibi anaplazi karakterleri belirgin olduğundan tümör malignitenin en üst sınırına ulaşmıştı (Resim: 2). Bazı sahalarda gevşek bağ doku içerisinde medüller ve bezsel yapılara, ayrıca lenfoid hücre infiltrasyonlarına da rastlandı. Ayrıca tümör hücrelerinin yoğun olduğu sahalarda kanal epitellerinde squamous metaplazi görüldü.

İç organlardaki milier-noduler metastatik lezyonların histopatolojik incelemesinde anaplastik hücrelerden yapılmış geniş sahalara ile arada bez veya kanal benzeri oluşumlar dikkati çekti (Resim: 3, 4).

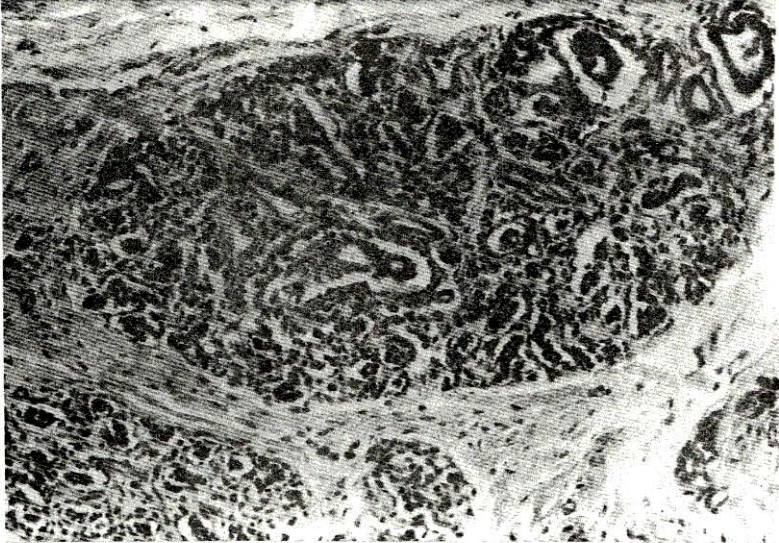
Resim: 1

*Papiller kistik adenokarsinomun genel görünümü., H-E.,x160
(A general view of papillary cystic adenocarcinoma)*

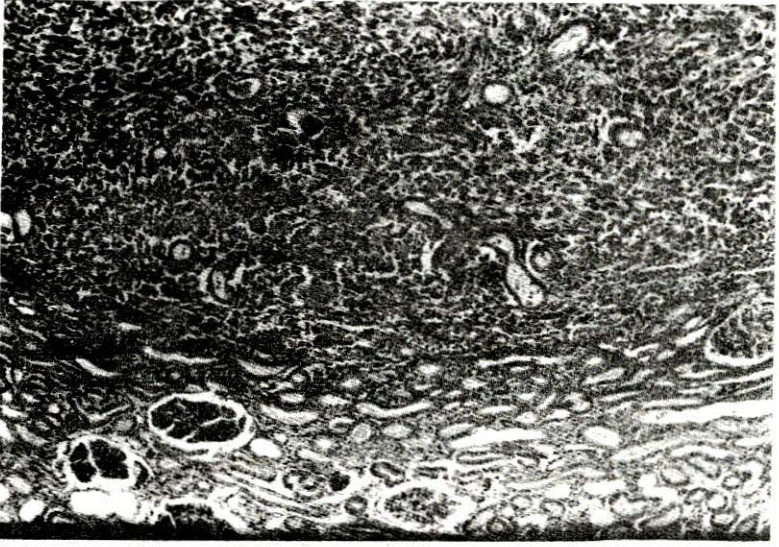
Resim: 2

Pleomorfizm gösteren kanser hücrelerinin anizositoz, hiperkromazi ve mitoz karakterleri., H-E., x400
(*Pleomorphic tumor cells with anisocytosis, hyperchromasia and mitosis*)

Resim: 3

Kısmen normal karaciğer (sağda), ile anaplastik hücre yığınları ve kanal benzeri oluşumlardan ibaret metastatik saha (solda). H-E.,x160. (Partially normal liver (right), metastatic cancer mass consisting of anaplastic cells and duct like structures (left))

Resim: 4

Sağlam böbrek dokusunun hemen altında anaplastik ve metastatik adenokarsinom., H-E.,x160. (A metastatic and anaplastic focus of mammary adenocarcinoma under normal kidney cortex)

TARTIŞMA VE SONUÇ

Köpeklerde meme tümörlerine sık olarak rastlandığı, daha çok beş yaşın üzerinde görüldüğü ve daha sıklıkla abdominal meme loplarında geliştiği bilinmektedir.^{1,2,3,4,5,6} Papiller kistik adenokarsinom olarak tanımladığımız olgunun da oldukça yaşlı bir köpekte ve abdominal loplarında gelişmesi bunu desteklemektedir.

Gilbertson ve ark.¹², epitel meme tümörü olan 232 köpek üzerinde yaptıkları incelemede malign kategoriye giren tümörlerin % 95'inde vasküler invazyonu ve lenf düğümlerine metastazı gözlemişlerdir. Ayrıca lenfoid hücre infiltrasyonunun da sıklıkla invaziv karsinomlarda şekillenmesi immun cevap olarak değerlendirilmektedir. Kalın ve ark.², ise metastaz yapan tümörlerin % 74'ünün epitel kaynaklı olduğunu ve meme kanserlerinin metastazlarının öncelikle akciğerde meydana geldiğini saptamışlardır.

Çeşitli araştırmacıların^{2,3,4,5}, köpeklerdeki meme kanserlerinin değişik organlardaki metastazlarını belirtmelerine rağmen seyrek görüldüğü bildirilen¹, karaciğer, kalp, dalak, böbrek ve ovaryum metastazlarının olgumuzda görülmesi ile diğerlerinden ayrılmıştır.

KAYNAKLAR

1. JUBB, K.V.F., KENNEDY, P.C., PALMER, N.: Pathology of Domestic Animals., Vol. 3, Academic Press. Inc. London, 390-396, 1985.
2. KALIN, S., SUTER, M., LOTT-STOLZ, G.: Mammatumoren beim hund: Beurteilung, prognose und biologisches verhalten, Schweiz. Arch. Tierheilk. 127, 205-212, 1985.
3. KÖKUSLU, C., AKKAYAN, C.: Ankara'da 1968-1972 yılları arasında incelenen kedi ve köpeklerin primer meme tümörleri. A.Ü. Vet. Fak. Derg. 19: 4, 502-516, 1972.
4. TÜRKASLAN, M.T., BERAH, T., ŞENÜVER, A., YEŞİLDERE, T.: 1977-1981 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesine getirilen dişi köpeklerde rastlanılan meme tümör olguları üzerinde çalışmalar. İst. Üniv. Vet. Fak. Derg. 9(2), 11-20, 1983.
5. MITCHELL, L., IGLESIA, F.A., WENKOFF, M.S.: Mammary tumors in dogs: Survey of clinical and pathological characteristics. Can. Vet. Jour. 15:5, 131-137, 1974.
6. PAMUKÇU, A.M., ERTÜRK, E.: Ankara'da köpeklerde görülen tümör çeşitleri. A.Ü. Vet. Fak. Derg., 4:1, 1-9, 1962.
7. YOUNG, S., HALLOWES, R. C.: Tumours of the mammary gland in Pathology of Tumours in Laboratory Animals. Vol. I-Tumours of the Rat, Part I. International Agency for Research on Cancer, Lyon, 31-52, 1973.
8. ERTÜRK, E.: Evcil Hayvanların Ürogenital Sistem Hastalıkları, Bölüm II. Evcil Hayvanlarda Dişi Üreme Organları Hastalıkları, U.Ü. Vet. Fak. Yay., Bursa, 101-102, 1988.
9. BENIRSCHKE, K., GARNER, F.M., JONES, T.C.: Pathology of Laboratory Animals, Vol. 2, Springer-Verlag NewYork Inc., 1194-1202, 1978.
10. SQUARTINI, F.: Tumours of the mammary gland in Pathology of Tumours in Laboratory Animals, Vol. II-Tumours of the Mouse, International Agency for Research on Cancer, Lyon, 43-67, 1979.
11. SMITH, A., BRUTON, J.: A Color Atlas of Histological Staining Techniques, 2. ed., Wolfe Medical Pub. Ltd., London, 122-123, 1978.
12. GILBERTSON, S.R., KURZMAN, I.D., ZACHRAU, R.E. ve ark.: Canine mammary epithelial neoplasm: Biologic amplications of morphologic characteristics assessed in 232 dogs. Veterinary Pathology 20: 2, 127-142, 1983.